

Statisztikai Jelentések

A mezőgazdaság 2021. évi teljesítményének I. előrejelzése

XI. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

A MEZŐGAZDASÁG 2021. ÉVI TELJESÍTMÉNYÉNEK I. ELŐREJELZÉSE XI. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

2021. december 17.
Megjelenik időszakosan

Felelős szerkesztő
Demeter Edit

Szerző
Kiss Gabriella
kiss.gabriella@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
A Mezőgazdasági Számlarendszer első előzetes eredményei 2021-re vonatkozóan	4
Módszertani áttekintés	4
A mezőgazdaság 2021. évi teljesítményének első előrejelzése	5
Táblázatok	7
Ábrák	9

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0
Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges.
A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

Az MSZR első előrejelzés eredményei alapján 2021-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátásának folyó alapon számított értéke 13,1 százalékkal haladta meg a 2020. évi eredményt. A termelés költségei összességében 15 százalékkal emelkedtek, így a bruttó hozzáadott érték 10,4 százalékkal, a mezőgazdasági tevékenységből származó nettó vállalkozói jövedelem pedig 11,9 százalékkal magasabb 2021-ben a 2020. évihez képest.

Az egy teljes munkaidős dolgozóra számított mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 2021-ben 6,5 százalékkal magasabb a 2020. évinél.

Summary

Based on the results of the first forecast of the MSZR, in 2021 the value of total agricultural output at current basic prices exceeded the result of 2020 by 13.1 per cent. Overall, production costs increased by 15 per cent, so that gross value added was 10.4 per cent and net entrepreneurial income from agricultural activities was 11.9 per cent higher in 2021 compared to 2020.

Real income from agricultural activity per full-time worker in 2021 is 6.5 percent higher than in 2020.

A Mezőgazdasági Számlarendszer első előzetes eredményei 2021-re vonatkozóan

Módszertani áttekintés

A Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR) adatait évente kétszer előzetesen, először a tárgyév novemberének végén, ezt követően a tárgyévét követő januárban kell átadni az Európai Bizottság részére. A végleges adatsort a tárgyévét követő év szeptemberéig kell elkészíteni. Az Agrárminisztérium (AM) és a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) közötti munkamegosztásnak megfelelően a KSH a felelős az MSZR-adatok előállításáért. Az Agrárközgazdasági Intézet a rendelkezésre álló adataival segíti az MSZR elkészítését.

A nemzeti számlák célja, hogy realiztikus képet adjon a nemzetgazdaságban történő termelés komplett folyamatáról, emellett az azt befolyásoló tényezőkről, továbbá a forgalmazás és fogyasztás összefüggéséről. Az MSZR a mezőgazdaság egészének tiszta, halmozódásuktól mentes teljesítményének kimutatását tűzi ki célul. Adatai az országban végzett minden egyes mezőgazdasági tevékenységre vonatkoznak, az azt végzők fő tevékenységétől függetlenül. Tehát az MSZR tartalmazza a nem mezőgazdaságba sorolt szervezetek mezőgazdasági tevékenységét, de nem tartalmazza a mezőgazdasági szervezetek nem mezőgazdasági tevékenységét.

Az MSZR figyelembe veszi a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek – növénytermesztés, állattenyésztés mellett a mezőgazdasági szolgáltatások és az el nem különíthető másodlagos, nem mezőgazdasági tevékenységek során termelt termékek és szolgáltatások értékét is.

Az MSZR az értékelést alapáron végzi, vagyis a termelői árhoz hozzáadja a termékhez köthető támogatásokat, melyeket közvetlenül a termelők kapnak meg és nem foglalja magába a termékadókat. A kapott támogatás a mezőgazdaság kibocsátásának értékét növeli, amennyiben termeléshez kötött támogatást kap a termelő.

Az MSZR számba vesz minden mezőgazdasági tevékenységet függetlenül attól, hogy az adott termelőegység a főtevékenysége (azaz összes hozzáadott értékéhez legnagyobb mértékben hozzájáruló tevékenysége) alapján melyik nemzetgazdasági ágazathoz tartozik.

Ugyanakkor kizárólag a mezőgazdasági és az ahhoz szorosan kapcsolódó tevékenységeket számolja el. Ez azt jelenti, hogy a számlarendszer megjeleníti a nem mezőgazdasági profillal rendelkező termelőegységek mezőgazdaságból származó kibocsátását és jövedelmét, de nem méri a mezőgazdasági főtevékenységű üzemek elkülöníthető nem mezőgazdasági tevékenységből származó eredményeit.

Az MSZR-ben az elszámolási periódus a naptári év.

A számbavétel eredményszemléletben zajlik, azaz az abban az időszakban érvényes értéken, amikor a gazdasági érték, követelés vagy igény keletkezik. A kibocsátást a létrejöttének időpontjában kell értékelni, függetlenül az értékesítés, illetve az ellenérték befolyásának időpontjától. Az el nem adott, raktáron lévő készleteket is elszámolja, mintha az értékesítésre került volna. A kimutatott eredmény tehát inkább potenciális, az adott évben csak részben realizált jövedelem. Azt a jövedelmet is tartalmazza, amelyhez a saját termelésű mezőgazdasági termékek fogyasztása juttatja a háztartásokat.

A munkabérek és a munkavállalói jövedelmek elszámolásánál jelentkezik az MSZR egyik igen fontos sajátossága. Itt ugyanis csak azt a teljes természetbeni és pénzbeli díjazást kell elszámolni, amit a munkaadó fizet a munkavállalónak az adott időszakban végzett munkáért. A saját gazdaságban végzett munka, illetve a nem fizetett munkaerő (segítő családtagok) bére, illetve jövedelemigénye nincs elszámolva, hanem a működési eredmény részét képezi.

A mezőgazdasági jövedelmet nem szabad a gazdálkodók jövedelmének tekinteni, mivel – a tisztán mezőgazdaságból származó jövedelmek mellett – más forrásokból is jövedelemhez juthatnak. Továbbá ez a jövedelem az adott elszámolási időszak alatt végzett mezőgazdasági (valamint másodlagos, nem mezőgazdasági) tevékenységgel képzett jövedelemre vonatkozik, annak ellenére, hogy bizonyos esetekben a jövedelmek csak egy későbbi időpontban folynak be. Ezért ezek nem jelentenek olyan jövedelmet, melyet még az adott elszámolási időszak alatt ténylegesen meg is kapnak a jogosultak. A számolt jövedelemmutatók nem a mezőgazdaságból élő háztartások összjövedelmének vagy rendelkezésre álló jövedelmének mutatói.

A mezőgazdaság 2021. évi teljesítményének első előrejelzése

Az MSZR első előrejelzés eredményei alapján 2021-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátásának folyó alapáron számított értéke 13,1 százalékkal haladta meg a 2020. évi eredményt. A termelés költségei összességében 15 százalékkal emelkedtek, így a bruttó hozzáadott érték 10,4 százalékkal, a mezőgazdasági tevékenységből keletkező nettó vállalkozói jövedelem, viszont 11,9 százalékkal lett magasabb 2021-ben a 2020. évi eredményhez képest.

Az egy teljes munkaidős dolgozóra számított mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 2021-ben 6,5 százalékkal magasabb a 2020. évinél.

A mezőgazdaság teljes bruttó kibocsátásának volumene az előzetes adatok alapján a 2020. évi 2,4 százalékos csökkenése után. A prognózis szerint 2021-ben csökkenés várható, mintegy 2,3 százalékos mértékben. A növényi termékek kibocsátásának volumene 6,5 százalékkal mérséklődött, viszont az állatok és állati termékek termelésének volumene 4,5 százalékkal emelkedett. A növénytermesztési és kertészeti termékek termelői árszínvona 25,9 százalékkal, az élő állatok és az állati termékeké 4,2 százalékkal emelkedett 2021-ben. A volumen- és árváltozás eredményeként, valamint a termeléshez kötött támogatások figyelembevételével a növénytermesztési és kertészeti termékek kibocsátásának értéke folyó alapáron 17,3 százalékkal, az állatok és állati termékek kibocsátásának értéke 8 százalékkal nőtt. Az alaptevékenységek kibocsátásának folyó alapáron számított értéke összességében 13,4 százalékkal haladta meg a 2020. évi értéket (1. ábra).

A prognózis készítésének időpontjában rendelkezésre álló információk szerint a gabonafélék kibocsátásának volumene 10,4 százalékkal esett vissza, a kibocsátási érték alakulásában meghatározó szerepe volt a kukorica jelentős termésűcsökkenésének.

A hazai kukorica termésátlag 2021-ben 6,63 tonna/hektár, amely 18 százalékkal rosszabb, mint az ötéves átlag és 23 százalékkal gyengébb az előző évinél. Ellenben búzából az elmúlt 10 év csaknem legjobb termésátlaga keletkezett. A tavalyi 5,1 millió tonnához képest 2021-ben az előzetes adatok tanúsága szerint mintegy 5,3 millió tonna termést takarítottak be.

A többi gabonaféle betakarított mennyisége eltérő mértékben változott az előző évihez képest: az árpáé 14,5 százalékkal több, a rizsé 20 százalékkal kevesebb volt, mint 2020-ban.

A napraforgó termésmennyisége a jelentés készítésekor rendelkezésre álló információk szerint 2021-ben 0,3 százalékkal kevesebb a 2020. évi terméshez képest.

Az előrejelzés készítésekor rendelkezésre álló adatok alapján a friss zöldségfélék közül a csemegekukorica volumene közel 13 százalékkal esett, ellenben a paprika volumene 3, az őszi vöröshagymáé pedig 15 százalékkal nőtt az előző 2020-as évhez viszonyítva, a paradicsom, a fűszerpaprika termésmennyisége viszont csökkent. A gyümölcsstermés (szőlővel együtt) a csemegezőlő kivételével összességében növekedett, kiváltképp az alma az előzetes adatok szerint (+131,7 százalék), de az őszibarack termésmennyisége is több mint 10 százalékkal csökkent az előző évhez képest.

A mezőgazdasági termelői árak 2021-ben az előrejelzés alapján összességében emelkedtek az előző évhez mérten, mintegy 17 százalékkal. A gabonafélék 33 százalékos, az ipari növények 37 százalékos, a zöldségfélék, kertészeti termékek 6,5 százalékos és a gyümölcsfélék (szőlővel együtt) 2,8 százalékos áremelkedésével kalkuláltunk, viszont 9,3 százalékos termelői árnövekedéssel számoltunk a burgonya esetében. A gabonafélék körében a közönséges búza termelői ára várhatóan 27 százalékkal, a kukoricáé 41 százalékkal, az árpáé pedig mintegy 27 százalékkal magasabb 2021-ben, mint az előző évben. A gyümölcsfélék közül az őszibarack termelői ára nőtt jelentősebben (+33 százalék), az almáé 11 százalékkal csökkent, a körte termelői ára 1,5 százalékkal esett vissza. Az ipari növények termelői árának növekedése általánosságban 37 százalékos volt, a repce termelői ára 38, a napraforgóé 42, a szójáé 20, a cukorrépáé 15 százalékkal emelkedett 2021-ben az előző évhez viszonyítva. Az élő állatok és állati termékek kibocsátásának volumene az első becslés szerint 4,5 százalékkal emelkedett.

A szarvasmarha kibocsátásának volumene 5 százalékkal bővült, a sertésé 2 százalékkal, az élő baromfié pedig 8 százalékkal emelkedett. A tejtermelés volumene 5 százalékkal erősödött meg, a tojástermelés volumene továbbra is az előző évi szinten maradt.

A mezőgazdasági termelői árak összességében 17 százalékkal emelkedtek, ezen belül az állatok esetében a termelői ár 2,3 százalékkal, az állati termékeké pedig 8,2 százalékkal nőtt a 2020. évi szinthez képest. A sertés termelői ára 11 százalékkal csökkent, míg a baromfié több mint 11 százalékkal és a szarvasmarháé 5 százalékkal nőtt.

A tej termelői ára az előző évi szinthez képest 5,5 százalékkal, a tojás ára 6,9 százalékkal emelkedett.

A két alaptevékenység, a növénytermelés és a kerészet, illetve az állattenyésztés kibocsátásának aránya az előzetes számítások alapján 2021-ben 65:35 százalék (2. ábra). Ez az arány 2020-ban 63:37 százalék volt, vagyis 2021-ben enyhén csökkent az állattenyésztés és nőtt a növénytermesztés részaránya (3. ábra).

A folyó termelőfelhasználás, amely a termékek előállítására és a szolgáltatások nyújtására fordított összeg 2021-ben az előzetes adatok tanúsága szerint 2012 milliárd forintot tett ki. Számításaink szerint a ráfordítások árai 15 százalékkal növekedtek 2021-ben, amelyek közül a legnagyobb mértékben a műtrágya és talajjavítószer-költségek emelkedtek, mintegy 33 százalékkal, ezen kívül a második legnagyobb tételt jelentő takarmányköltségek 24,8, az épületfenntartási költségek pedig 12,5 százalékkal bővültek. Kisebb mértékben, de emelkedés volt tapasztalható a növényvédőszeresek 6,3 százalék (4. ábra).

A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke előző évi áron 5,6 százalékkal mérséklődött, folyó áron 10,4 százalékkal emelkedett 2021-ben (5. ábra). Az idei évben 100 forint értékű folyó alapáron mért kibocsátás

előállításához 60 forint értékű inputot használtak, ami 1,7 százalékkal több az egy évvel korábbihoz képest.

Az értékcsökkenés és a termelési adók változatlan szintje mellett a termelési tényezők jövedelme 7,6 százalékkal nőtt 2021-ben. A mezőgazdaságban keletkező nettó vállalkozói jövedelem folyó alapáron 11,9 százalékkal magasabb, mint egy évvel korábban. Az összes mezőgazdasági munkaerő-ráfordítás 3,5 százalékkal mérséklődött 2021-ben, a nem fizetett munkaerő-ráfordítás 5,2 százalékkal, a fizetett munkaerő-ráfordítás, viszont minimálisan 0,4 százalékkal maradt el az előző évi szinttől (6. ábra).

A mezőgazdaságban dolgozók jövedelemhelyzetének változását mérő úgynevezett „A” mutató 106,5 százalék, azaz 2021-ben az egy teljes munkaidős (fizetett és nem fizetett) dolgozóra kalkulált mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 6,5 százalékkal emelkedett. A jövedelem változását a 2010-es szinthez hasonlítva azt tapasztaljuk, hogy az egy mezőgazdasági dolgozóra jutó számított reáljövedelem 105,3 százalékkal emelkedett 10 év alatt (7. ábra).

Táblázatok

1. táblázat: **A Mezőgazdasági Számlarendszer főbb kibocsátás- és jövedelemadatai^{a)}**

milliárd HUF

Megnevezés	Folyó alapon		
	2019	2020	2021 ^{b)}
Gabonafélék (vetőmaggal)	748	821	981
Ipari növények (hüvelyesekkel)	343	379	484
Takarmánynövények	71	78	88
Kertészeti termékek (zöldség, ültetvény, virág)	251	251	256
Burgonya (vetőgumóval együtt)	29	24	22
Szőlő, gyümölcs	121	132	149
Bor	36	29	33
Egyéb növényi termékek	17	21	22
Növénytermesztési és kertészeti termékek együtt	1 616	1 735	2 034
Állatok	707	708	753
Állati termékek	292	296	332
Élő állatok és állati termékek együtt	999	1 004	1 085
Mezőgazdasági termékek összesen	2 615	2 739	3 119
Mezőgazdasági szolgáltatások	155	165	173
Nem mezőgazdasági másodlagos tevékenység	51	46	46
Mezőgazdasági kibocsátás összesen	2 820	2 950	3 338
Folyó termelőfelhasználás	1 671	1 749	2 012
Bruttó hozzáadott érték alapon	1 149	1 201	1 326
Termelési tényezők jövedelme	1 245	1 326	1 427
Működési eredmény/vegyes jövedelem	819	881	973
Nettó vállalkozói jövedelem	688	739	827

^{a)} Az MSZR-adatai tevékenységi alapon számítva.^{b)} Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

2. táblázat: **Mezőgazdasági munkaerő-felhasználás**éves munkaerőegység^{a)}

Megnevezés	2019	2020	2021 ^{b)}
Összes mezőgazdasági munkaerő-felhasználás	358 891	337 561	325 578
Nem fizetett munkaerő	240 823	222 587	211 035
Fizetett munkaerő	118 068	114 974	114 543

^{a)} Egy olyan személy éves munkaidő-ráfordításának felel meg, aki egész éven át teljes munkaidőben végez mezőgazdasági tevékenységet egy mezőgazdasági egységben.^{b)} Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

3. táblázat: **A mezőgazdasági számla főbb adatainak változása^{a)}**

Megnevezés	Volumenindex			Értékindex		
	2019/18	2020/19	2021/20 ^{b)}	2019/18	2020/19	2021/20 ^{b)}
Gabonafélék (vetőmaggal)	105,0	99,6	89,6	104,9	109,8	119,5
Ipari növények (hüvelyesekkel)	91,6	97,4	93,7	98,9	110,6	127,7
Takarmánynövények	104,9	94,6	95,4	99,5	109,0	113,6
Kertészeti termékek (zöldség, ültetvény, virág)	99,4	99,3	96,3	111,4	99,9	102,0
Burgonya (vetőgumóval együtt)	95,6	90,1	81,6	116,5	84,5	89,2
Gyümölcs és szőlő	89,2	85,0	110,3	97,7	108,9	113,0
Bor	81,5	97,5	100,0	102,1	81,5	112,0
Egyéb növényi termékek	106,5	102,9	100,0	129,1	119,9	104,6
Növénytermesztési és kertészeti termékek együtt	99,3	97,6	93,5	104,0	107,3	117,3
Állatok	101,2	97,5	104,9	107,6	100,2	106,4
Állati termékek	97,8	98,1	103,5	100,9	101,4	112,1
Élő állatok és állati termékek együtt	100,2	97,7	104,5	105,6	100,5	108,0
Mezőgazdasági termékek összesen	99,6	97,6	97,5	104,6	104,7	113,9
Mezőgazdasági szolgáltatások	103,0	101,3	100,0	108,6	106,7	104,7
Nem mezőgazdasági másodlagos tevékenység	106,0	86,6	100,0	112,0	91,4	100,0
Mezőgazdasági kibocsátás összesen	99,9	97,6	97,7	104,9	104,6	113,1
Folyó termelőfelhasználás	101,6	102,8	100,0	105,3	104,7	115,0
Bruttó hozzáadott érték alapján	97,5	90,0	94,4	104,5	104,5	110,4
Termelési tényezők jövedelme				102,4	106,5	107,6
Működési eredmény/vegyes jövedelem				100,2	107,5	110,5
Nettó vállalkozói jövedelem				98,8	107,6	111,9

^{a)} Az MSZR adatai tevékenységi alapon számítva.

^{b)} Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

4. táblázat: **Mezőgazdasági jövedelemindexek**

Megnevezés	előző év = 100,0 százalék		
	2019	2020	2021 ^{a)}
A mutató: Az egy teljes munkaidős dolgozóra számított mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem változása	106,7	106,9	106,5
C mutató: A nettó vállalkozói jövedelem reálértékének változása	94,3	101,6	105,5

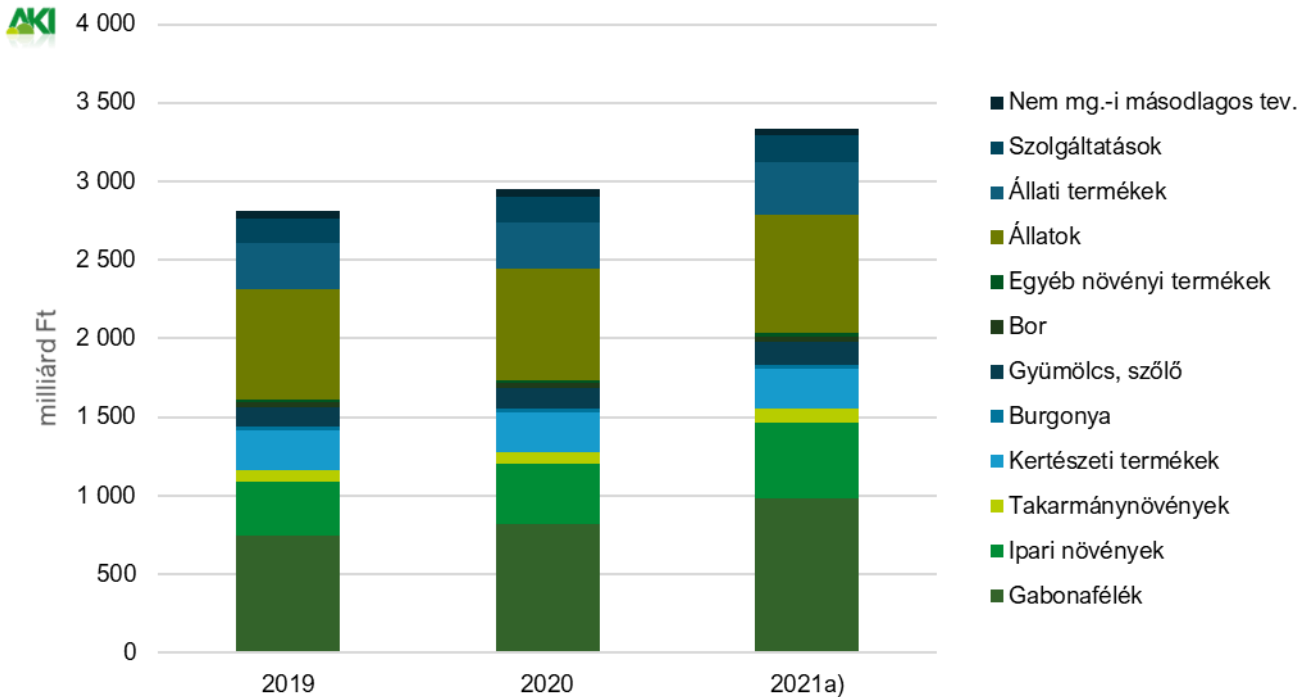
^{a)} Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI

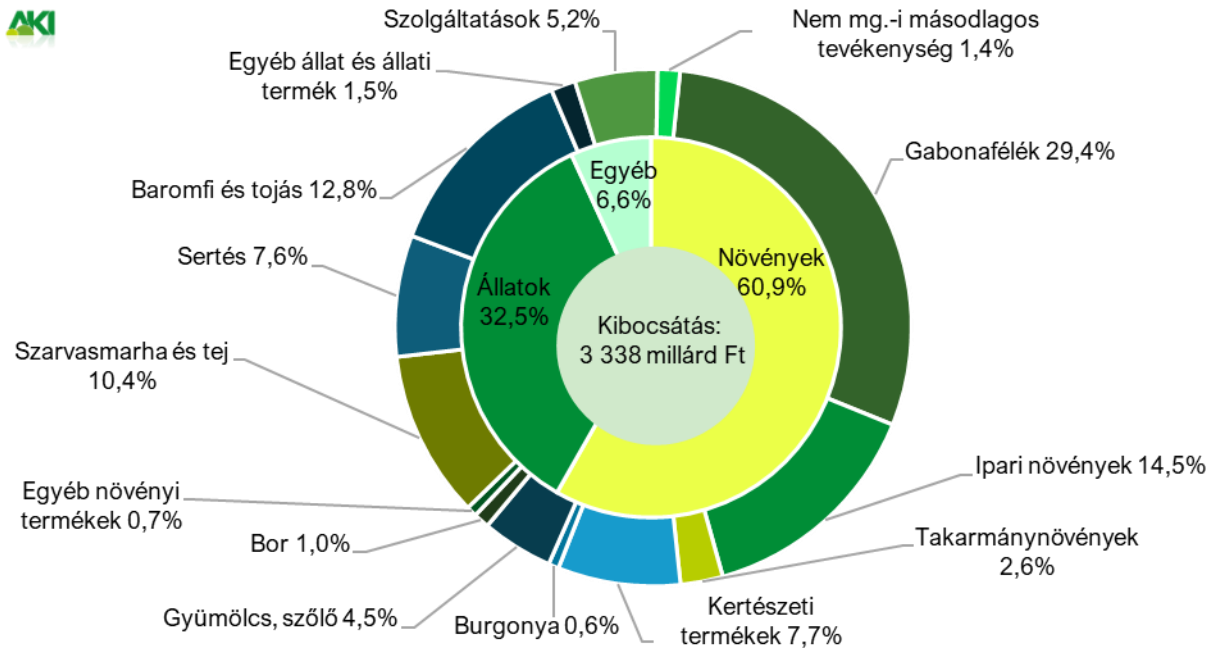
Ábrák

1. ábra: A mezőgazdasági kibocsátás alakulása 2019–2021 között

a) 2021 előzetes adat
Forrás: AKI, KSH

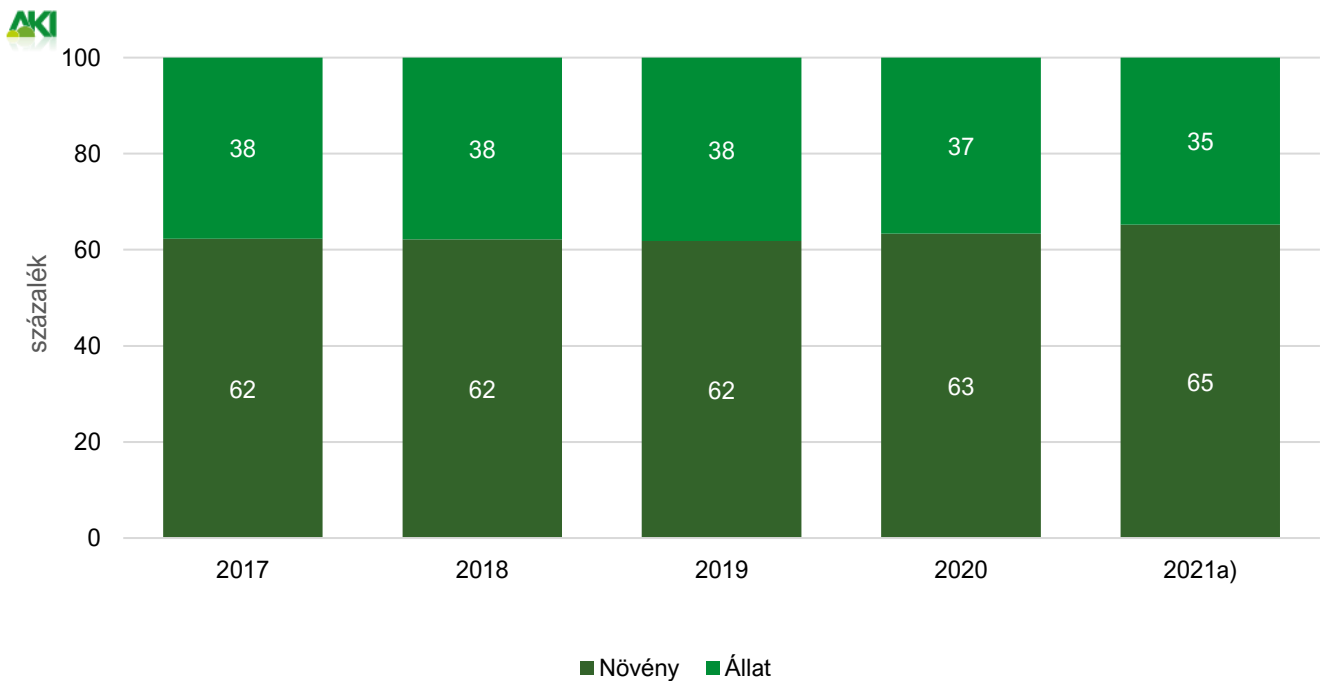
2. ábra: A mezőgazdasági kibocsátás értéke és szerkezete 2021-ben^{a)}

a) 2021 előzetes adat
Forrás: AKI, KSH

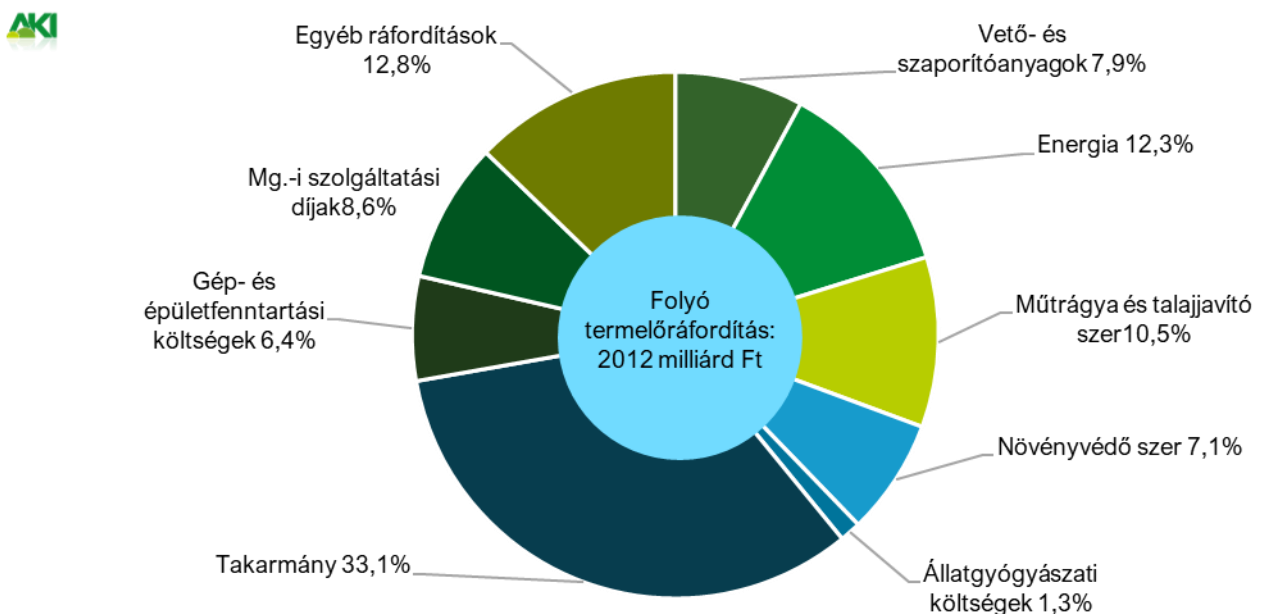

3. ábra: A növénytermelés és az állattenyésztés arányának alakulása 2017 és 2021 között

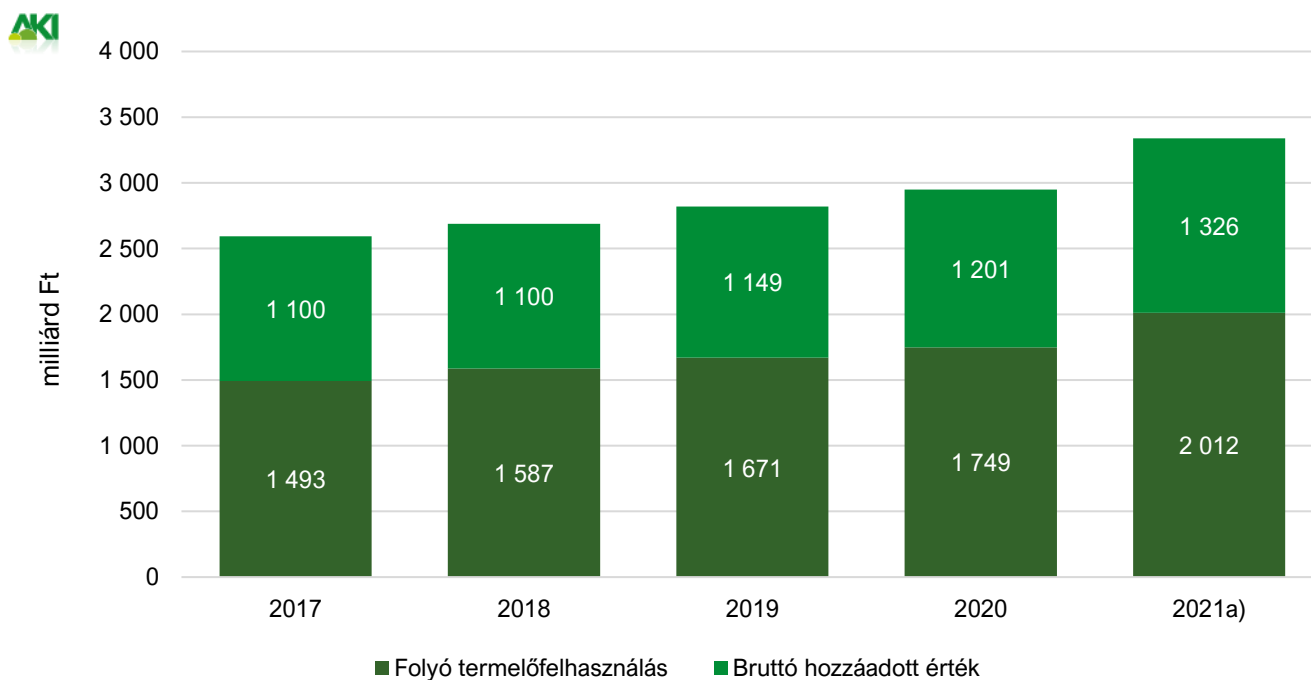
a) 2021 előzetes adat
 Forrás: AKI, KSH

4. ábra: A folyó termelőfelhasználás értéke és szerkezete 2021-ben^{a)}

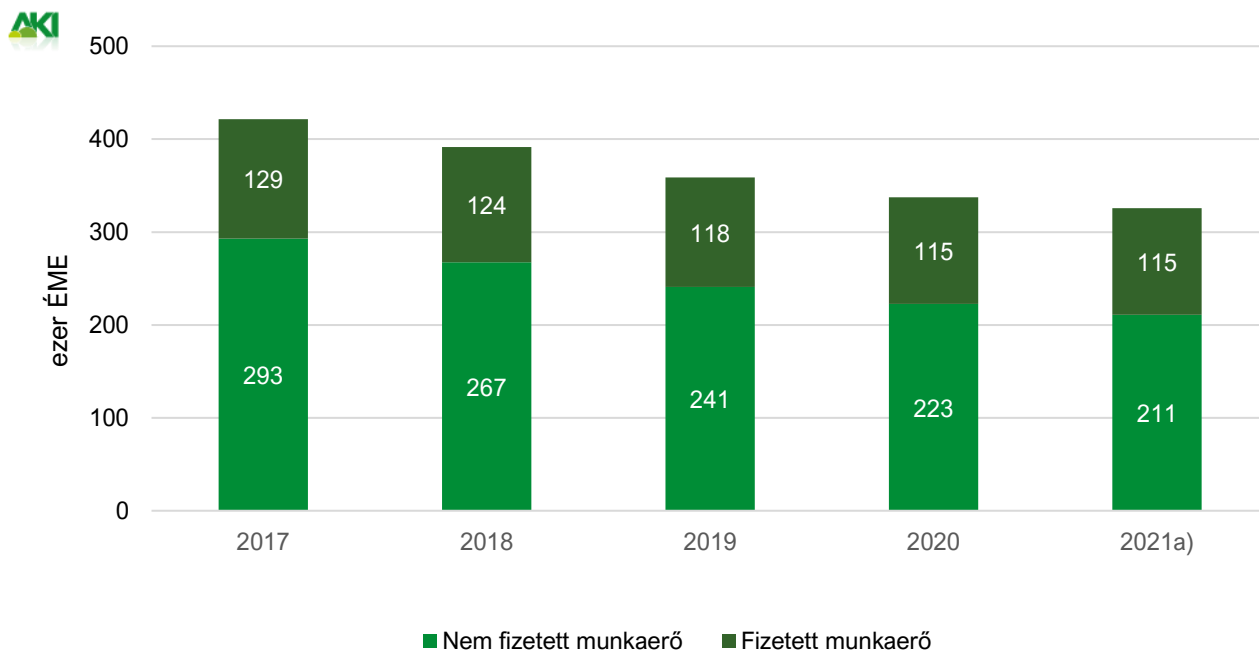
a) 2021 előzetes adat
 Forrás: AKI, KSH

5. ábra: **A folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték alakulása 2017 és 2021 között**

a) 2021 előzetes adat
Forrás: AKI, KSH

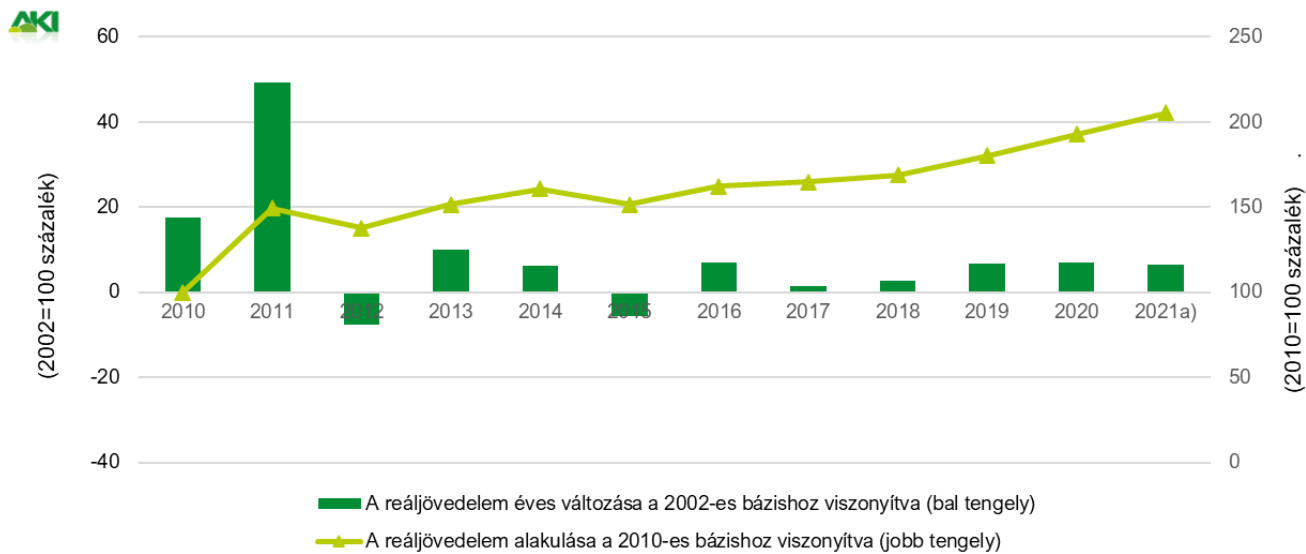
6. ábra: **A mezőgazdaságban felhasznált nem fizetett és fizetett munkaerő alakulása 2017 és 2021 között**

a) 2021 előzetes adat
Forrás: AKI, KSH

7. ábra: **Az egy munkaerőegységre jutó reáljövedelem évenkénti változása és a 2010-es bázishoz viszonyított alakulása**

a) 2021 előzetes adat
 Forrás: AKI, KSH

